

2243/46/47/B.

Paříž et Mgr. Vladimír
Tardý - učební venia
docendi pro obor psy-
chologie.

7. ledna 1947.

3.

Pan

s. doc. Dr. Vladimír Tardý.

Práha.

ZD

Sděluji Vám, že ministerstvo školství a vysoké vyučování
ze dne 31. prosince 1946 č. j. 4-207295/46-4/3 schválilo
usnesení profesorského sboru naší fakulty ze dne 26.
listopadu 1946 a učební venia docendi pro obor psy-
chologie.

Opis doktorského diplomu vrátěte a žádám, abyste přílože-
né osobní výkazy obratem vrátili vyplněné číselně.

Vypraveno dne

9. 1. 1947

t. c. č. 2243.

Vladimír Tardý

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ A OSVĚTY

31. prosince

1946

Čís. A-267.255/46-V/3.

V Praze dne

Věc: Praha - universita Karlova - filosofická fakulta -
PhDr et RNDr Vladimír T a r d y - udělení venia docendi
pro obor psychologie.

Pril.: 660 gr.

Referent: Dr. Votava

čís. telef.

212-18, kl. 70.

Děkanství
filosofické fakulty Karlovy university

v P r a z e .

Schvaluji usnesení profesorského sboru filosofické
fakulty Karlovy university v Praze ze dne 28. listopadu 1946,
jímž byla PhDr Vladimíru T a r d y m u na uvedené fakultě udě-
lena venia docendi pro obor

p s y c h o l o g i e .

Svazek příloh vracím a žádám, aby sem byl zaslán
osobní výkaz jmenovaného.

M i n i s t r :

Dr. Stránský v. r.

Opisem řed. psychol. sem.

byl předán s. doc. dr. V. Tardym.

Za správnost vyhotovení
Bouček
přednostu výpravy.

6. I. 47.

Stránský
L. o. děkan

FAKULTA FILOSOFICKÁ
Podáno 6. I. 1947
čís. 2243 příl. Rov.

1123/45 Ja

PhDr. Vladimír Tardý -
habilitace pro obor
psychologie.

7. prosince 1946.

svasek

ZD

Ministerstva školství a osvěty
v P r a z e .

PhDr. Vladimír Tardý předložil profesorskému sboru zdejší fakulty spis "Teorie stavby osoby" a požádal současně, aby mu byla udělena venia docendi pro obor psychologie.

Tuto žádost postoupil profesorský sbor po svém usnesení ze dne 1. srpna 1945 komisi, skládající se z prof. dr. Hendricha, Kosáka a Krále a uložil jí, aby ocenila vědeckou hodnotu habilitačního spisu a podala sboru o výsledku správu. V sednici profesorského sboru dne 27. června 1946 podala komise odborný posudek o vědecké hodnotě habilitačního spisu i o ostatní vědecké činnostižadatele, v němž konstatovala, že pokládá dr. Vl. Tardého za povolenného badatele a navrhuje, aby se v habilitačním řízení pokračovalo. Současně byla komise rozšířena o prof. dr. Stavěle, Příhozu a Kolmána. Profesorský sbor odborný posudek komise schválil. Žadatel byl pozván k habilitačnímu kolokviu, které se konalo v zasedání profesorského sboru dne 17. října 1946 a bylo uznáno za uspokojivé. Profesorský sbor vykonané kolokviu jednohlasně schválil a určil pro habilitační přednášku thema "Psychologie osobnosti". Dr. Tardý proslouvil tuto habilitační přednášku v sednici profesorského sboru dne 28. listopadu 1946; byla uznána za uspokojivou a návrh komise, aby dr. Tardému byla udělena venia docendi pro obor psychologie schválen 30 hlasy proti jednomu. Tím se skončilo habilitační řízení v profesorském sboru filosofické fakulty. Předkládá se žádost dr. V. Tardého se všemi přílohami připojenými se k usnesení profesorského sboru.

Připraveno dne

9. XII. 1946

t. d. děkan

Habilitační práce dra Vl. Tardy jest pouze částí, snad polovinou velkého díla; jest to I díl a jeho vlastní titul zní "Theorie o stavbě osobnosti." I tento první díl byl podán pouze v rukopise, a to v jednom opise čímž se vysvětluje, proč nemohl býti óten více členy komise najednou, Nastalo tím jisté zdržení v Habilitačním řízení.

Z povahy tohoto prvního dílu vyplývá, že jest v podstatě dílem referujícím a kritickým. Jest to v podstatě kniha o knihách. Úsudek o vlastním bádání autorově bude lze si utvořiti teprve až na základě celku. Zatím lze usuzovati pouze z rozborů knih o nichž píše. Na nich musí hlavně spočívatí jeho nárok, že přinesl sdostatek nového k problematice i řešení úkolů psychologie, aby to zakládalo právo na habilitaci v oboru psychologie. Závěrečná kapitola nadepsaná „Vrstvy osobnosti“ Končí konstatováním, že synthesisa ideí o vrstvách osoby ve vyhovující nauku není ještě dnes možná.

Obsah práce jest rozdělen do 16 kapitol : „první z nich podepsaná „Vznik a podmínky psychologie osobnosti“ jakož i poslední dvě „Methody k vystižení osobnosti“ a „Vrstvy osobnosti“ anticipují výsledky autorových rozborů. Dr. Tardyse sám charakterisuje jako naturalista, jemuž člověk je výsledkem přírodního vývoje a ne výtvořem ducha; dále jako racionalista potud, že důvěřuje rozumovému poznání /kap. I, 7./ Jelikož s pojmem ducha sám operuje /rozumí jim „distancování subjektu, což pokládám za velmi dobré vystižení věci /, nelze, j než domnívatí se, že protest proti "člověku jako výtvořu ducha jest protestem proti idealistickým metafysikám a theologii. Tardyho odpor proti supranaturalismu je vyslovený a zásadní.

Ačkoliv úsilí o vystižení podstaty osobnosti jest velmi staré, omezil se Tardy rozumně na díla ne starší nežli počátek tohoto století. Za svůj cíl prohlašuje dosažení jednotného obrazu osoby " /I, 6./ K tomu je třeba, aby nebylo odmítáno a liminé žádné z dosavadních řešení, zejména pokud přináší metody heuristické. Autor praví, „Vidím

největší nebezpečí pro psychologii v těch, kteří předem odmítají některou z metod psychologie osobnosti.

Jednou se zamítají testy, jindy psychoanalýza, jindy grafologie a charakterologie, vždy bez znalosti věci. Zamítání metod vychází ovšem z popírání jejich theoretických předpokladů. Ale není přece nutno uznávat teorii tvůrce některé metody, chceme-li této metody použít.

Tím jest dán program velmi bohatý, tak bohatý, že v díle dra Tardého pohřešujeme autory, jichž si měl lépe všimnouti; nejsou respektována všechna díla Allportova, schází vůbec Miss M. Calkins /The Four Characters of Self// F. Aveling/Personality and Will, 1931, /O „horvické psychologii“ jest jen jednou zmínka, zcela běžná. Ze starších avšak v tomto století působivších psychologů není respektován Dürr, Katzaroff, Michotte; jiným, v knize opětovně uvedeným, se nedostalo pozornosti, již podle našeho mínění zasluhují. Vysvětlení bude zajisté čistě technické/nedostatek přístupné literatury, zejména americké během války a pod./O důkladnosti autorově není pochyby. Někde jde dále nežli si specifická váha dotyčného učence zaslouží. To platí zejména o L. Klagesovi, jemuž jsou věnovány tři kapitoly. Převaha německých autorů jest nápadná. Jest však dostatečně vysvětlena jednak výkladem dra Tardého, velmi případným, proč se angloamerická psychologie klonila spíše k analýsám zatím co Němci tíhli k syntetisování v psychologii, /I V. 57 a jinde, / jednak potřebou vyrovnávání se za okupace s psychologickým myšlením německým, jehož někteří představitelé se dali do služeb režimu Hitlerova nebo se mu trpně přizpůsobovali. Otázkou jest zdali tato osobní a dobová naléhavost bude stejně platná, až bude později čtena kniha vyšlá tiskem, a zdali nebude třeba doplnění.

To, co Dr. Tardý podává, jest uspořádáno tak, že se od behavioristického pojetí osoby /Tolman/postupuje k pokusům/ faktorování Spermanovo, Thurstone a j./

o matematické a statistické vystižení osoby, ke kritice celostní psychologie školy lipské i berlinské, pak k W. Sternovi, Mc, Dougalhovi, G.W. Allportovi, Klagesovi.

psychoanalýze, k synthese Miller a Freinfelse a typologie. Srdy referování vyrůstá přes žádoucí úroveň, zejména u Klágera, jehož přibližně tendenční protiduchový pesimismus a charakterologie i podle Tardy nepodávají mnoho trvalého. Kláger nezaslouží ani obdivu, jehož na Tardy neodpírá, ani nezahájil zvláště plodná bádání charakterologická. Z knihy je zřejmé, že charakterologie /Kretzmer, N. Ach, Pfahler, Jung, Jaensch/ se rozšířily a rozběhly na tolik stran, že sjednocení není možné bez úplné revize.

Chvály zasluhují málomluvné, avšak po pravidle dobře uvážení a trefné kritiky, jimž Dr. Tardý podrobuje své autory. Zejména se referentovi zamlouvá kritika personalismu W. Sterna, avšak i jinde se najde mnoho cenného. Zatím jest to sintetisováno pouze v závěrečných dvou kapitolách. Avšak o konečných závěrech ještě není možno se vyslovit, jelikož rozbor Husserlovy fenomenologie bude podán teprve v díle druhém. Dr. Tardý, věren své svrchu uvedené zásadě Husserla jistě a limitně neodmítne, i když ovšem nebude - stejně jako referent souhlasit s transcendentálním, tedy metafysickým, idealismem, který Husserl na svých metodách, vzešlých s boje proti psychologismu na nepravém místě, založil.

/I, 10 a/

Dr. Tardý se hlásí k dialektické metodě, jejímž jedním důsledkem jest, že teoreticky neodmítá ani psychologického atomismu ani celostní psychologie. Ve skutečnosti však jest patrné, že s prvním typem, aspoň ve formě asociativní psychologie, zúčtoval tak diklamně, že jej další polemika, jak sám praví, již nezajímá. Jeho psychologie bude zásadně jiného rázu nežli systém Františka Krejčího. Stává se také zcela správně proti behaviorismu, a to nejen proti primitivismu Watsonovu a reflexologii Pavlovově, nýbrž i proti jevnějším kompromisním naukám pozdějším. Jest výslovně proti zhmotňování duševního

života /V, 57 / a ovšem proti všemu impersonalistickému pasivismu v psychologii. Stejně zamítá přenášení pojmů odvozených z celostní psychologie do fyziky. V celku se jeví jako kritický realista; jeho výklad o různém způsobu danosti věcí, jednak jako nezávisle existujících v proudu dějin, jednak jako vědomím vyloučených upravených obrazech a pojmech je dle soudu referentova správný. Duševní epifenomenalismus odmítá: „zákony, které platí pro neživou přírodu, jsou jiného rázu nežli ty, které platí pro chování živočichů.“ Toto prohlášení Terdy trefným způsobem rozvádí a dokládá /III 31/.

Prof. Dr. J. B. Kovák